Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 8. září 2022 [1]

Věc C-323/21

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
za účasti:
B.
[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Raad van State (Státní rada, Nizozemsko)]
a
Spojené věci C-324/21 a C-325/21
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-324/21)
K. (C-325/21)
za účasti:
F.,
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Raad van State (Státní rada, Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Azylová politika – Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Odvolání proti rozhodnutí o přemístění – Pojem ‚dožadující členský stát' – Relevance dříve uzavřené dohody mezi dvěma jinými členskými státy – Dosah odvolání"

I. Úvod

1. Projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce poskytují Soudnímu dvoru příležitost upřesnit vzájemný vztah mezi řízeními o přijetí zpět, která byla postupně zahájena dvěma různými členskými státy ve vztahu k témuž žadateli o mezinárodní ochranu, na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [2].

2. Tyto žádosti byly podány v rámci sporů mezi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost, Nizozemsko) (dále jen „státní tajemník") a B., F. a K., třemi státními příslušníky třetích zemí a žadateli o mezinárodní ochranu, ohledně zákonnosti

[1] – Původní jazyk: francouzština.

[2] – Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III".

rozhodnutí o přemístění, jež vůči nim byla vydána. Každý z nich nejprve podal první žádost o mezinárodní ochranu v jednom z členských států a poté odcestoval do jiného členského státu Evropské unie, v němž velmi krátce nato podal novou žádost o mezinárodní ochranu.

3. Vzhledem k tomu, že nařízení Dublin III a jeho prováděcí nařízení [3] neupravují vzájemný vztah mezi řízeními o přijetí zpět, která jsou postupně vedena různými členskými státy ve vztahu k témuž žadateli, je třeba, aby Soudní dvůr definoval postupy, které umožní na jedné straně stanovit jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu [4] a na druhé straně zabránit zneužívání práva, k němuž dochází v případě, kdy tatáž osoba podá souběžně nebo postupně více žádostí o mezinárodní ochranu v několika členských státech s cílem buď prodloužit svůj pobyt v Unii a přitom využívat materiálních podmínek přijetí, nebo si zvolit členský stát příslušný k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu [5].

4. V tomto stanovisku uvedu důvody, proč podle mého názoru v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, kdy bylo po konzultaci mezi dotčenými členskými státy platně zahájeno první řízení o přijetí zpět, pozbylo toto první řízení základní náležitost nezbytnou pro jeho platnost v důsledku událostí, jež nastaly po této konzultaci, tedy odchodu žadatele z území dožadujícího členského státu před jeho přemístěním a následné podání druhé žádosti o jeho přijetí zpět jiným členským státem, na jehož území se žadatel nachází. Vysvětlím tak, proč se dožádaný členský stát, který se stal účastníkem dvou řízení o přijetí zpět zahájených krátce po sobě dvěma různými dožadujícími členskými státy ve vztahu k téže osobě, může dohodnout s prvním dožadujícím členským státem na tom, že první z těchto řízení se přijetím druhé žádosti o přijetí zpět stalo obsoletním.

II. Právní rámec

5. V bodech 4 a 5 odůvodnění nařízení Dublin III se uvádí:

„(4) Podle závěrů z Tampere by měl tento společný evropský azylový systém v krátké době rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.“

[3] – Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 222, s. 3; Zvl. vyd. 19/06 s. 200), ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014 (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1) (dále jen „nařízení č. 1560/2003“).

[4] – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. března 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, body 58 a 59). Viz rovněž body 4 a 5 odůvodnění nařízení Dublin III.

[5] – Viz návrh nařízení Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států, předložený Komisí dne 26. července 2001 [COM(2001) 447 final, bod 2.1].

6. Článek 3 odst. 2 první pododstavec nařízení Dublin III, obsažený v jeho kapitole II, nadepsané „Obecné zásady a záruky“, stanoví:

„Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.“

7. Kapitola VI nařízení Dublin III, nadepsaná „Řízení týkající se převzetí a přijetí zpět“, obsahuje články 20 až 33 uvedeného nařízení. Článek 20 odst. 5 první pododstavec tohoto nařízení stanoví:

„Členský stát, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, je povinen za podmínek uvedených v článcích 23, 24, 25 a 29 a s cílem ukončit řízení o určení státu příslušného pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu převzít zpět žadatele, který se nachází v jiném členském státě bez povolení k pobytu nebo který v něm učinil novou žádost o mezinárodní ochranu poté, co vzal svou původní žádost podanou v jiném členském státě v průběhu řízení o určení příslušného členského státu zpět.“

8. Článek 23 odst. 1 až 3 nařízení Dublin III stanoví:

„1. Pokud se členský stát, v němž osoba podle čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d) podala novou žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že je příslušný jiný členský stát v souladu s čl. 20 odst. 5 a čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d), může daný jiný členský stát požádat o přijetí této osoby zpět.

2. Žádost o přijetí dotyčné osoby zpět se předkládá co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac […]

Pokud žádost o přijetí zpět vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac, musí být dožádanému členskému státu podána do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu […]

3. Pokud není žádost o přijetí zpět dotčené osoby předložena ve lhůtách stanovených v odstavci 2, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu.“

9. Článek 27 odst. 1 nařízení Dublin III zní:

„Žadatel nebo jiná osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.“

10. Článek 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III stanoví:

„1. Přemístění žadatele […] z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má […] odkladný účinek.

[…]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému [státu] zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.“

III. Skutkový stav věcí v původních řízeních a předběžné otázky

A. Věc C-323/21

11. Dne 3. července 2017 podal B. žádost o mezinárodní ochranu v Německu. Vzhledem k tomu, že předtím požádal o mezinárodní ochranu v Itálii, podaly německé orgány k italským orgánům žádost o jeho přijetí zpět. Italské orgány tuto žádost o přijetí zpět přijaly dne 4. října 2017. Lhůta pro přemístění byla následně prodloužena do 4. dubna 2019 z důvodu útěku B.

12. Dne 17. února 2018 podal B. žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Dne 17. března 2018 státní tajemník předložil Itálii žádost o přijetí B. zpět. Italské orgány tuto žádosti o přijetí zpět přijaly dne 1. dubna 2018. Dopisem ze dne 29. června 2018 sdělil státní tajemník těmto orgánům, že B. je na útěku, v důsledku čehož se podle něj prodlužuje lhůta pro přemístění do 1. října 2019.

13. Dne 9. července 2018 podal B. druhou žádost o mezinárodní ochranu v Německu. Německé orgány přijaly dne 14. září 2018 rozhodnutí podle nařízení Dublin III, proti kterému nebylo podáno odvolání.

14. Dne 27. prosince 2018 podal B. druhou žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Rozhodnutím ze dne 8. března 2019 státní tajemník tuto žádost odmítl bez posouzení s odůvodněním, že členským státem příslušným k jejímu posouzení je nadále Italská republika.

15. Dne 29. dubna 2019 byl B. přemístěn do Itálie.

16. B. podal proti rozhodnutí státního tajemníka ze dne 8. března 2019 žalobu k příslušnému soudu. Rozsudkem ze dne 12. června 2019 tento soud žalobě vyhověl a zmíněné rozhodnutí zrušil s odůvodněním, že dne 4. dubna 2019 se z důvodu uplynutí lhůty pro přemístění stala příslušným členským státem Spolková republika Německo.

17. Státní tajemník podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu. Na podporu tohoto odvolání tvrdil, že při počítání lhůty pro přemístění je nutné přihlédnout ke vztahu mezi Nizozemským královstvím a Italskou republikou, a dále, že při uplatnění „pravidla řetězení“ začala Spolkové republice Německo v okamžiku, kdy B. podal žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku, běžet nová lhůta pro přemístění.

18. Předkládající soud uvádí, že je nesporné, že ke dni, kdy B. podal poslední žádost o mezinárodní ochranu, byla příslušným členským státem Italská republika. Účastníci původního řízení se nicméně neshodují v otázce případného uplynutí lhůty pro přemístění před přemístěním B., a to 18 měsíců od okamžiku, kdy Italská republika přijala první žádost o přijetí zpět.

19. V projednávané věci podle uvedeného soudu existovaly souběžně dvě „platné dohody“ se dvěma různými lhůtami k přemístění, a je tudíž potřeba upřesnit vztah mezi těmito dvěma lhůtami. Za tímto účelem je podle něj třeba určit, zda má být první členský stát, který podal žádost o přijetí zpět, nadále považován za „dožadující členský stát“ ve smyslu čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III, nebo zda má být toto postavení vyhrazeno poslednímu členskému státu, který podal takovou žádost.

20. Pokud by měl být přijat druhý výklad, předkládající soud se ptá, zda je tento poslední členský stát jakýmkoli způsobem vázán lhůtou pro přemístění stanovenou pro první členský stát. Naproti tomu, pokud by měl být upřednostněn první výklad, je podle předkládajícího soudu třeba určit, zda se B. může před nizozemskými soudy dovolávat uplynutí lhůty pro přemístění dohodnuté mezi Spolkovou republikou Německo a Italskou republikou, což by podle něj podporovalo „forum shopping“.

21. Za těchto podmínek se Raad van State (Státní rada, Nizozemsko) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) a) Musí být pojem ‚dožadující členský stát‘ ve smyslu čl. 29 odst. 2 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že se jím rozumí členský stát (v projednávané věci třetí členský stát, tj. Nizozemské království), který jako poslední jinému členskému státu předložil žádost o přijetí zpět nebo o převzetí?

b) V případě záporné odpovědi, má okolnost, že předtím byla mezi dvěma členskými státy (v projednávané věci Spolkovou republikou Německo a Italskou republikou) uzavřena dohoda o převzetí, i v takovémto případě následky dotýkající se právních povinností třetího členského státu (v projednávané věci Nizozemského království), které mu vůči danému cizinci nebo členským státům účastnícím se této dřívější dohody vyplývají z nařízení [Dublin III], a pokud ano, jaké?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být čl. 27 odst. 1 nařízení [Dublin III] ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby osoba, která žádá o mezinárodní ochranu, v rámci opravného prostředku podaného proti rozhodnutí o přemístění účinně namítala, že přemístění nelze provést, jelikož uplynula lhůta pro přemístění, které předtím bylo dohodnuto mezi dvěma členskými státy (v projednávané věci mezi Spolkovou republikou Německo a Italskou republikou)?“

B. Spojené věci C-324/21 a C-325/21

1. Věc C-324/21

22. Dne 24. listopadu 2017 podal F. žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Vzhledem k tomu, že předtím požádal o tuto ochranu v Itálii, podal státní tajemník k italským orgánům žádost o jeho přijetí zpět. Italské orgány tuto žádost o přijetí zpět přijaly dne 19. prosince 2017. Dopisem ze dne 12. dubna 2018 sdělil státní tajemník těmto orgánům, že F. je na útěku, v důsledku čehož se prodloužila lhůta pro přemístění do 19. června 2019.

23. Dne 29. března 2018 podal F. žádost o mezinárodní ochranu v Německu. Jak byla tato žádost vyřízena, není předkládajícímu soudu známo.

24. Dne 30. září 2018 podal F. druhou žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Rozhodnutím ze dne 31. ledna 2019 státní tajemník tuto žádost odmítl bez posouzení s odůvodněním, že členským státem příslušným k jejímu posouzení je nadále Italská republika.

25. Poté, co F. opustil středisko pro žadatele o azyl, v němž byl ubytován, byl zadržen a na základě rozhodnutí státního tajemníka ze dne 1. července 2019 zajištěn za účelem jeho přemístění do Itálie.

26. F. podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k příslušnému soudu. Rozsudkem ze dne 16. července 2019 tento soud žalobě vyhověl a uvedené rozhodnutí zrušil s odůvodněním, že dne 19. června 2019 se z důvodu uplynutí lhůty pro přemístění stalo příslušným členským státem Nizozemské království.

27. Státní tajemník podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu. Na podporu tohoto odvolání zejména tvrdil, že na základě „pravidla řetězení“ začala Nizozemsku v okamžiku, kdy F. podal žádost o mezinárodní ochranu ve Spolkové republice Německo, běžet nová lhůta pro přemístění.

28. Předkládající soud uvádí, že je nesporné, že Italská republika musí být považována za příslušný členský stát, a to přinejmenším do 19. června 2019.

29. Zmíněný soud nicméně vznáší otázku, nakolik je relevantní skutečnost, že před uplynutím lhůty pro přemístění podala dotyčná osoba novou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě.

30. Za těchto podmínek se Raad van State (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být článek 29 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že plynoucí lhůta pro přemístění stanovená v čl. 29 odst. 1 a 2 začíná znovu běžet v okamžiku, kdy cizinec útěkem zmařil přemístění jedním členským státem a poté podal novou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě (v projednávané věci ve třetím členském státě)?“

2. Věc C-325/21

31. Dne 6. září 2018 podal K. žádost o mezinárodní ochranu ve Francii. Vzhledem k tomu, že předtím požádal o mezinárodní ochranu v Rakousku, podaly francouzské orgány k rakouským orgánům žádost o jeho přijetí zpět. Rakouské orgány tuto žádosti o přijetí zpět přijaly dne 4. října 2018.

32. Dne 27. března 2019 podal K. žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Dne 3. května 2019 předložil státní tajemník rakouským orgánům žádost o přijetí K. zpět. Dne 10. května 2019 uvedené orgány tuto žádost o přijetí zpět odmítly s odůvodněním, že ode dne 4. dubna 2019 je členským státem příslušným k posouzení žádosti K. Francouzská republika.

33. Dne 20. května 2019 předložil státní tajemník žádost o přijetí K. zpět francouzským orgánům. Tyto orgány žádost o přijetí zpět odmítly s odůvodněním, že v době, kdy K. podal žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku, ještě neuplynula lhůta pro přemístění.

34. Dne 31. května 2019 požádal státní tajemník jak rakouské, tak francouzské orgány, aby znovu posoudily žádost o přijetí zpět. V žádosti adresované rakouským orgánům bylo uvedeno, že v okamžiku, kdy K. podal žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku, začala běžet nová lhůta pro přemístění mezi Francouzskou republikou a Rakouskou republikou. Dne 3. června 2019 rakouské orgány souhlasily s přijetím K. zpět.

35. Rozhodnutím ze dne 24. července 2019 odmítl státní tajemník žádost o mezinárodní ochranu podanou K. bez posouzení.

36. Pan K. podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k příslušnému soudu. Rozsudkem ze dne 17. října 2019 tento soud uvedenou žalobu zamítl s odůvodněním, že státní tajemník správně rozhodl, že členským státem příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu K. je Rakouská republika.

37. Pan K. podal proti uvedenému rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu. Na podporu tohoto odvolání tvrdil, že podání žádosti o mezinárodní ochranu ve třetím členském státě nebrání uplynutí lhůty pro přemístění dohodnuté mezi dvěma jinými členskými státy.

38. Předkládající soud uvádí, že je nesporné, že Rakouská republika musí být považována za příslušný členský stát, a to přinejmenším do 4. dubna 2019, jelikož tento členský stát nebyl francouzskými orgány informován o útěku K.

39. Za těchto podmínek se Raad van State (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 29 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že plynoucí lhůta pro přemístění stanovená v čl. 29 odst. 1 a 2 začíná znovu běžet v okamžiku, kdy cizinec útěkem zmařil přemístění jedním členským státem a poté podal novou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě (v projednávané věci ve třetím členském státě)?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, musí být čl. 27 odst. 1 nařízení [Dublin III] ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby osoba, která žádá o mezinárodní ochranu, v rámci opravného prostředku podaného proti rozhodnutí o přemístění účinně namítala, že přemístění nelze provést, jelikož uplynula lhůta pro přemístění, které předtím bylo dohodnuto mezi dvěma členskými státy (v projednávané věci mezi Francouzskou republikou a Rakouskou republikou), v důsledku čehož uplynula lhůta, ve které mohlo Nizozemské království provést přemístění?“

C. Řízení před Soudním dvorem

40. Věci C-324/21 a C-325/21 byly v této fázi řízení spojeny. Naproti tomu věc C-323/21 nebyla se dvěma ostatními věcmi spojena. Nicméně vzhledem k tomu, že spolu všechny tyto tři věci souvisí, byly projednány na společném jednání konaném dne 5. května 2022, na němž byly zúčastněné strany vyslechnuty a Soudní dvůr jim položil otázky k ústnímu zodpovězení.

IV. Analýza

A. K první předběžné otázce položené ve věci C-323/21, jediné předběžné otázce vznesené ve věci C-324/21 a první předběžné otázce položené Soudnímu dvoru ve věci C-325/21

41. První předběžnou otázku položenou ve věci C-323/21, jedinou předběžnou otázku vznesenou ve věci C-324/21 a první předběžnou otázku položenou Soudnímu dvoru ve věci C-325/21 posoudím společně.

42. Ačkoli totiž byly tyto otázky položeny v různém znění, týkají se v podstatě výkladu ustanovení upravujících počítání lhůt pro přemístění stanovených v čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III v situaci, kdy členský stát, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, obdržel žádosti o přijetí téhož žadatele zpět od dvou různých členských států, přičemž první dožadující členský stát není schopen přemístit tohoto žadatele v souladu s postupy a lhůtami uvedenými v tomto článku, jelikož dotyčný opustil jeho území a odcestoval na území druhého dožadujícího členského státu [6].

43. Ve všech těchto třech věcech se otázky položené předkládajícím soudem týkají výkladu ustanovení článku 29 nařízení Dublin III.

44. Připomínám, že tento článek definuje způsoby a lhůty, v nichž musí dožadující členský stát provést přemístění žadatele do příslušného členského státu za účelem převzetí nebo přijetí žadatele zpět.

45. Článek 29 odst. 1 první pododstavec tohoto nařízení stanoví, že přemístění žadatele se provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti dožádaným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má odkladný účinek.

46. V článku 29 odst. 2 nařízení Dublin III se nicméně upřesňuje, že výjimečně lze tuto šestiměsíční lhůtu prodloužit, aby bylo možné zohlednit skutečnost, že dožadující členský stát nemůže z praktického hlediska provést přemístění dotčené osoby z důvodu jejího uvěznění nebo útěku. Uvedená lhůta se tak prodlužuje nejvýše na jeden rok, pokud nebylo možné tuto osobu přemístit z důvodu uvěznění dotyčné osoby, přičemž tento pojem byl definován v rozsudku ze dne 31. března 2022, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl a další (Hospitalizace žadatele o azyl v psychiatrické léčebně) [7], respektive nejvýše na osmnáct měsíců, pokud dotyčná osoba uprchla, přičemž pojem „útěk“ byl upřesněn v rozsudku ze dne 19. března 2019, Jawo [8].

[6] – Znění první předběžné otázky položené ve věci C-323/21 se podstatněji liší od jediné předběžné otázky položené ve věci C-324/21 a první předběžné otázky položené Soudnímu dvoru ve věci C-325/21, jelikož předkládající soud se v ní zaměřuje na výklad pojmu „dožadující členský stát“ použitého v čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III. Zmíněný soud se zejména ptá, zda v situaci, kdy dožadující členský stát nemůže provést přemístění žadatele z důvodu, že žadatel opustil jeho území a odcestoval do jiného členského státu, u něhož podal novou žádost o mezinárodní ochranu a na jehož území se nachází, se pojem „dožadující členský stát“ (použitý v čl. 29 odst. 2 uvedeného nařízení) vztahuje na poslední členský stát, u něhož byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu, která byla důvodem pro podání nové žádosti o přijetí žadatele zpět.

[7] – C-231/21, EU:C:2022:237 (body 55 a 58).

[8] – C-163/17, EU:C:2019:218 (body 56 a 57).

47. Článek 29 odst. 2 tohoto nařízení mimo jiné stanoví, že uplynutím těchto lhůt příslušnému členskému státu zanikne povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a že příslušným státem se stává dožadující členský stát. V souladu s judikaturou Soudního dvora pak již posledně uvedený stát nemůže přemístit dotčenou osobu, a má naopak povinnost z úřední moci přijmout nezbytná opatření, která směřují k tomu, aby byla žádost o udělení mezinárodní ochrany neprodleně vyřízena [9].

48. Znění tohoto ustanovení spadá do rámce standardního postupu přijetí zpět mezi dvěma členskými státy, konkrétně dožádaným členským státem na straně jedné a dožadujícím členským státem, u něhož žadatel podal novou žádost o mezinárodní ochranu, na straně druhé.

49. Předběžné otázky položené předkládajícím soudem však spadají do jiného rámce, jelikož se týkají postupu, který je třeba uplatnit při přemístění žadatele, který podal více žádostí o mezinárodní ochranu, a z tohoto důvodu vůči němu postupně vedou řízení o přijetí zpět různé členské státy.

50. Žádné ustanovení nařízení Dublin III ani jeho nařízení č. 1560/2003 nestanoví zvláštní pravidla, která by upravovala tento případ, jenž je klasickým příkladem „druhotných přesunů“, kdy se žadatelé o mezinárodní ochranu často přesouvají z členského státu příslušného k vyřízení jejich žádosti do jiných členských států, kde chtějí požádat o mezinárodní ochranu a usadit se.

51. V tomto ohledu jsou podle mého názoru ustanovení článku 29 nařízení Dublin III, který upravuje postup přemístění, příliš stručná na to, aby bylo možné poskytnout užitečnou odpověď předkládajícímu soudu, a zejména definovat opatření, která umožní na jedné straně uplatňovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu a na druhé straně zabránit zneužívání práva vyplývajícímu z přesunů některých žadatelů v rámci Unie.

52. Za tímto účelem je podle mého názoru nutné posoudit podmínky, za nichž dotyčné členské státy provádějí postup přijetí zpět, stanovené zejména v čl. 20 odst. 5 a čl. 23 odst. 1 nařízení Dublin III, a dále se zabývat účelem, který za těchto okolností sleduje unijní normotvůrce.

1. Podmínky, za nichž je řízení o přijetí zpět definováno v čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III

53. Ze skutkových okolností věcí v původním řízení vyplývá, že každý ze žadatelů podal první žádost o mezinárodní ochranu u jednoho z členských států, konkrétně v Itálii ve věcech C-323/21 a C-324/21 a v Rakousku ve věci C-325/21, a poté se přemístil v rámci Unie na území jiných členských států, u nichž postupně podal další žádosti o mezinárodní ochranu.

54. Z toho vyplývá, že žadatelé spadají do oblasti působnosti článku 18 odst. 1 písm. b) až d) nařízení Dublin III. Tento článek se vztahuje na osobu, která na jedné straně učinila žádost o mezinárodní ochranu, jež se posuzuje [písm. b)], vzala takovou žádost zpět během jejího posuzování [písm. c)] nebo její žádost byla zamítnuta [písm. d)], a která na druhé straně buď podala žádost v jiném členském státě, nebo se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu [10].

[9] – V tomto ohledu viz rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 43).

[10] – Viz zejména rozsudek ze dne 2. dubna 2019, H. a R. (spojené věci C-582/17 a C-583/17, dále jen „rozsudek H. a R.“, EU:C:2019:280, bod 51 a citovaná judikatura).

55. Z uvedeného dále vyplývá, že první členský stát, u něhož byla podána žádost o mezinárodní ochranu, tedy Itálie ve věcech C-323/21 a C-324/21 a Rakousko ve věci C-325/21, je povinen přijmout žadatele zpět v souladu s čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III.

56. Připomínám totiž, že podle čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III posuzuje žádost o mezinárodní ochranu podanou státním příslušníkem třetí země na území kteréhokoli z členských států v zásadě jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení [11]. Kromě kritérií stanovených v kapitole III nařízení Dublin III jsou však v kapitole VI uvedeného nařízení upraveny také postupy, v jejichž rámci jsou osoby přijímány či přebírány zpět jiným členským státem, které „stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení slouží k tomu, aby byl určen příslušný členský stát“ [12].

57. Totéž platí pro ustanovení čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III.

58. Jak vyplývá z jeho nadpisu, tento článek 20 se týká zahájení řízení o převzetí a přijetí zpět.

59. Odstavec 5 uvedeného článku stanoví, že členský stát, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, je povinen převzít zpět žadatele, který před dokončením řízení o určení příslušného členského státu opustil území dotčeného státu a podal žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě [13]. Cílem přijetí žadatele zpět je umožnit členskému státu, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, „ukončit řízení o určení státu příslušného pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“, nikoli posoudit žádost o mezinárodní ochranu [14].

60. V souladu s judikaturou Soudního dvora se toto ustanovení použije i na situaci, kdy žadatel vzal svou žádost zpět konkludentně tím, že opustil území členského státu, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, aniž informoval příslušný vnitrostátní orgán, o tom, že si přeje vzít svou žádost zpět, a kdy tedy řízení o určení příslušného členského státu nadále pokračuje [15].

61. Kromě toho čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III stanoví, že řízení o přijetí žadatele zpět musí být vedeno za podmínek uvedených v jeho článcích 23, 24, 25 a 29.

62. Podle čl. 23 odst. 1 uvedeného nařízení může dožadující členský stát předložit žádost o přijetí osoby zpět pouze v případě, že dožádaný členský stát splňuje podmínky stanovené v čl. 20 odst. 5 nebo čl. 18 odst. 1 písm. b) až d) uvedeného nařízení [16]. Předpokladem k tomu, aby mohlo být vedeno řízení o přijetí zpět, je tedy splnění dvou kumulativních podmínek stanovených unijním normotvůrcem v čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III: první z nich je, že žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu u dožádaného členského státu, a druhou, že se žadatel nachází na území dožadujícího členského státu bez povolení k pobytu nebo u vnitrostátních orgánů posledně uvedeného státu podal novou žádost o mezinárodní ochranu.

11 – Viz rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 56).

12 – Rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 39). V rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) Soudní dvůr rozhodl, že „přestože ustanovení čl. 21 odst. 1 [nařízení Dublin III, týkající se předložení žádosti o převzetí] mají za cíl upravit řízení o převzetí, přispívají rovněž stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení k určení příslušného členského státu ve smyslu téhož nařízení“ (bod 53).

13 – Mimoto z čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III vyplývá, že pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v témže nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

14 – Viz rozsudek H. a R. (body 59 až 64).

15 – Viz rozsudek H. a R. (body 47 až 50).

16 – Viz rozsudek H. a R. (body 59 až 61).

63. Unijní normotvůrce neupravuje případ, kdy podmínky pro vedení tohoto řízení již nejsou splněny v důsledku okolností, které nastaly po jeho zahájení.

64. Z článku 29 nařízení Dublin III vyplývá, že řízení o přijetí zpět může být ukončeno třemi způsoby: buď bylo provedeno přemístění v souladu s postupy a lhůtami stanovenými v uvedeném článku (odstavec 1), nebo přemístění nemohlo být provedeno v příslušných lhůtách, například z důvodu uvěznění nebo útěku dotyčné osoby (odstavec 2), nebo bylo rozhodnutí o přemístění zrušeno na základě odvolání nebo žádosti o přezkum podané žadatelem v souladu s čl. 27 odst. 1 tohoto nařízení (odstavec 3).

65. V této souvislosti podle mého názoru nic nebrání tomu, aby bylo výsledkem „konzultací“ mezi dotčenými členskými státy za účelem určení postupu předání, upravené v čl. 29 odst. 1 prvním pododstavci nařízení Dublin III, konstatování, že okamžikem, kdy dožádaný členský stát přijal novou žádost o přijetí žadatele zpět, stalo se dříve zahájené řízení o přijetí zpět bezpředmětným a pozbylo účinnosti. V takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, kdy bylo po konzultaci mezi dotčenými členskými státy platně zahájeno první řízení o přijetí zpět, pozbylo toto první řízení v důsledku událostí, jež nastaly po této konzultaci, tedy odchodu žadatele z území dožadujícího členského státu a jeho pobytu na území jiného členského státu, u něhož podal novou žádost o mezinárodní ochranu, základní náležitost nezbytnou pro jeho platnost. Na rozdíl od podmínek stanovených v čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III se žadatel totiž již nenachází na území dožadujícího členského státu a z důvodu samotného jeho odjezdu je třeba považovat žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal, za vzatou zpět. Připomínám, že podle rozhodnutí Soudního dvora odchod žadatele z území členského státu, ve kterém podal žádost o mezinárodní ochranu, musí být pro účely použití článku 20 odst. 5 považován za konkludentní zpětvzetí této žádosti [17]. Tento závěr podle mého názoru platí tím spíše v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, kdy žadatel nejen opustil území dožadujícího členského státu, ale zároveň odcestoval na území jiného členského státu, u něhož podal novou žádost o mezinárodní ochranu.

66. Z uvedeného vyplývá, že podmínky pro přijetí žadatele zpět stanovené v čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III již nejsou splněny.

67. V tomto ohledu mám za to, že se dožádaný členský stát, který se stal účastníkem dvou řízení o přijetí zpět zahájených krátce po sobě dvěma různými členskými státy ve vztahu k téže osobě, může dohodnout s prvním dožadujícím členským státem na tom, že se první z těchto řízení stalo přijetím druhé žádosti o přijetí zpět obsoletním.

68. Dožádaný členský stát je totiž informován o tom, že první dožadující členský stát není z důvodu útěku žadatele schopen provést přemístění ve lhůtě a způsobem, na nichž se společně dohodly, a zároveň má rozhodnout o druhé žádosti o přijetí zpět zaslané druhým členským státem, na jehož území se žadatel nachází.

[17] – Viz rozsudek H. a R. (bod 50). Dále zdůrazňuji, že podle čl. 28 odst. 1 druhého pododstavce směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60, dále jen „směrnice o řízeních“), nadepsaného „Postup v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti“, členské státy „mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že […] se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit“ [písm. b)].

69. Vzhledem k povaze informací sdělených dožádanému členskému státu, zejména pokud jde o místo pobytu žadatele a stav řízení zahájeného vůči němu, mám za to, že se tento stát nemůže platně zavázat druhému dožadujícímu členskému státu, že žadatele přijme zpět, a dohodnout se s ním na způsobu jeho předání, aniž by se s prvním dožadujícím členským státem dohodl na uznání, že závazky dříve přijaté v rámci prvního řízení o přijetí zpět se staly obsoletními. Jak jsem již uvedl výše, takový výklad zřejmě není v rozporu s podmínkami článku 29 nařízení Dublin III.

70. Kromě toho se domnívám, že informace poskytnuté v rámci druhého řízení o přijetí zpět, pokud jde o místo pobytu žadatele a stav řízení vedeného proti němu, patří mezi informace, jež může dožádaný členský stát sdělit dotyčným členským státům na základě čl. 34 odst. 1 nařízení Dublin III. Tento článek, obsažený v kapitole VII tohoto nařízení, nadepsané „Správní spolupráce“, v odst. 2 písm. d), f) a g) stanoví, že tyto informace se mohou týkat míst pobytu a trasy cesty žadatele, data podání předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, data podání současné žádosti, stavu řízení a obsahu případného rozhodnutí, pokud bylo vydáno.

71. Obsoletnost prvního řízení o přijetí zpět by rovněž přispěla k naplnění cílů sledovaných unijním normotvůrcem v rámci nařízení Dublin III.

2. Účel nařízení Dublin III

72. Jak vyplývá z bodů 4 a 5 jeho odůvodnění, cílem nařízení Dublin III je stanovit „jasnou a proveditelnou“ metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, která musí být založena na „objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby“. Tato metoda musí především „[umožňovat] urychleně určit příslušný členský stát tak, aby […] nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu“. Záměrem unijního normotvůrce je tak racionalizovat vyřizování těchto žádostí tím, že zaručuje žadatelům, že jejich žádost bude ve věci samé posouzena jediným, jednoznačně určeným členským státem. Zavedením jednotných mechanismů a kritérií pro určení příslušného členského státu se tento normotvůrce rovněž snaží zabránit druhotným přesunům státních příslušníků třetích zemí, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu v jednom členském státě, do jiných členských států [18].

73. Je přitom nabíledni, že není možné, aby dva členské státy vedly souběžně dvě řízení o přijetí téže osoby zpět, aniž by to bylo v rozporu s účelem nařízení Dublin III.

74. Zaprvé vedení prvního řízení o přijetí zpět až do konce i po odchodu dotyčné osoby z území dožadujícího členského státu a případné přenesení příslušnosti s ním spojené by v žádném případě nezaručovalo rychlé provedení uvedeného řízení. Vedení tohoto prvního řízení až do konce by naopak na jedné straně podstatně snížilo účinnost sledovanou unijním normotvůrcem, a na druhé straně by mohlo podněcovat dotyčné osoby, aby opustily území dožadujícího členského státu s cílem buď zabránit svému přemístění do příslušného členského státu, nebo prodloužit svůj pobyt na území Unie, a využívat tak výhody materiálních podmínek přijetí.

75. Přenesení příslušnosti stanovené na základě čl. 29 odst. 2 věty první nařízení Dublin III představuje určení členského státu příslušného k posouzení žádosti formou „sankce“ uložené dožadujícímu členskému státu, pokud neprovedl přemístění, o něž byl požádán. V okamžiku, kdy dožadující členský stát nesplní lhůty stanovené v tomto ustanovení, dochází k přenesení příslušnosti automaticky a bez ohledu na okolnosti dané věci.

[18] – Viz rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, bod 53 a citovaná judikatura). Viz rovněž rozsudek H. a R. (bod 77 a citovaná judikatura).

76. Avšak v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, neumožňuje tento automatický mechanismus zohlednit skutečnost, že žadatel opustil území prvního dožadujícího členského státu a tím porušil svou povinnost součinnosti, která je mu uložena. Na rozdíl od příslušných orgánů druhého dožadujícího členského státu tudíž příslušné orgány prvního dožadujícího státu nejsou schopny přemístit žadatele v souladu s postupy a lhůtami stanovenými v čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, ani posoudit jeho žádost o mezinárodní ochranu v případě přenesení příslušnosti.

77. Připomínám, že jak řízení o přemístění, tak řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu vyžadují, aby byl žadatel příslušným vnitrostátním orgánům k dispozici.

78. Tyto orgány sice mohou zjistit místo pobytu žadatele na základě formálních náležitostí, které musel splnit za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě (zejména prostřednictvím registrace v systému Eurodac) [19], avšak nemají pravomoc provést přemístění této osoby v souladu s článkem 29 nařízení Dublin III, pokud se uvedená osoba nachází mimo jejich území, jelikož řízení zavedené tímto nařízením nemá trestní povahu.

79. Obdobně řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu vyžaduje, aby žadatel za účelem rychlého vyřízení jeho žádosti o mezinárodní ochranu a účinných následných opatření splnil povinnosti, které mu ukládá jak směrnice o řízeních, tak směrnice 2013/33/EU [20]. Tyto povinnosti zahrnují povinnost setrvat na konkrétním místě pobytu a pravidelně se hlásit příslušným vnitrostátním orgánům.

80. Za těchto okolností nevidím žádný důvod, který by mohl odůvodňovat pokračování v tomto řízení a zejména prodloužení lhůty pro přemístění, jelikož to je předem odsouzeno k neúspěchu.

81. Zadruhé pokračování v prvním řízení o přijetí zpět nepřispívá k uplatňování jasné a proveditelné metody, kterou unijní normotvůrce zamýšlí zavést v rámci nařízení Dublin III.

82. Na jedné straně automatické přenesení příslušnosti neumožňuje zohlednit skutečnost, že toto přemístění se týká posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která je s největší pravděpodobností totožná s žádostí, jež byla předtím podána v prvním členském státě, a zároveň s žádostí, jež byla následně podána v jiném členském státě.

83. Na druhé straně postupné vedení těchto dvou řízení přináší v důsledku pravidla přenesení odpovědnosti, stanoveného zejména v čl. 29 odst. 2 větě první nařízení Dublin III, obtíže, které mohou být překážkou účinného fungování „dublinského systému“ [21].

[19] – Článek 9 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. 2013, L 180, s. 1) stanoví, zejména za účelem zajištění účinného uplatňování jeho ustanovení, že otisky prstů každého žadatele o azyl musí být v zásadě předány systému Eurodac nejpozději do 72 hodin od podání žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 20 odst. 2 nařízení Dublin III. Viz rovněž čl. 6 odst. 4 směrnice o řízeních.

[20] – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. 2013, L 180, s. 96).

[21] – Dublinský systém zahrnuje nařízení Dublin III, nařízení č. 603/2013 a nařízení č. 1560/2003.

84. Druhé řízení o přijetí zpět je tak zahájeno v době, kdy probíhá první řízení o přijetí zpět, a v případě uplynutí lhůt stanovených v čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III může zakládat přenesení příslušnosti na první dožadující členský stát. To znamená, že vzhledem ke dvouměsíční lhůtě, v níž musí druhý dožadující členský stát předložit svou žádost o přijetí zpět, bude tato žádost předložena, a případně přijata dožádaným členským státem v době, kdy ještě jeho příslušnost není s konečnou platností dána, jelikož může v důsledku přenesení příslušnosti přejít na první dožadující členský stát. Takový mechanismus znamená pro příslušné vnitrostátní orgány každého z dotyčných členských států nejistotu ohledně toho, jaké povinnosti jsou jim uloženy, a to tím spíše že systém Eurodac neumožňuje, aby byly informovány o průběhu řízení o převzetí nebo přijetí zpět vedených v jiných členských státech. Jak ukazují projednávané věci, příslušný orgán druhého dožadujícího členského státu je tak vystaven riziku, že rozhodnutí o přemístění, které doručil žadateli, bude napadeno odvoláním podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III a že přemístění, které byl případně schopen provést, bude zrušeno a tento stát tak bude v souladu s čl. 29 odst. 3 uvedeného nařízení povinen bezodkladně přijmout dotyčnou osobu zpět.

85. Takový mechanismus může podle mého názoru vést k ochromení dublinského systému a paradoxně povzbudit přesuny žadatelů o mezinárodní ochranu v rámci Unie.

86. Za těchto okolností považuji za nezbytné zajistit užitečný účinek čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III tím, že bude zachováno „zvláštní postavení“ a „zvláštní úloha“, které unijní normotvůrce přiznává prvnímu členskému státu, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu [22]. Za tímto účelem vyžadují takové situace, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, kdy bylo podáno několik žádostí o mezinárodní ochranu v různých členských státech, vytvoření metodického a řízeného mechanismu, který zabrání neustálému zpochybňování úlohy a povinností jednotlivých dotčených států v důsledku pohybů žadatele.

87. Zatřetí je podle mého názoru třeba zdůraznit, že druhý dožadující členský stát má k dispozici celou škálu právních prostředků, které mu umožňují vést řízení o přijetí zpět podstatně rychleji a účinněji, než jak je toho schopen první dožadující členský stát, jelikož dotyčná osoba se nachází na jeho území. Je zřejmé, že přítomnost dotyčné osoby na území členského státu je základní náležitostí pro účely vedení řízení o přijetí zpět, jak potvrzuje pravidlo rozdělení pravomocí stanovené v čl. 20 odst. 4 nařízení Dublin III [23].

88. Připomínám, že podání nové žádosti o mezinárodní ochranu předpokládá, v rámci společného evropského azylového systému, uplatnění závazného legislativního rámce, který ukládá dotyčnému členskému státu právní povinnosti stanovené jak v nařízení Dublin III, tak ve směrnici o řízeních a směrnici 2013/33.

89. V souladu s čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení Dublin III je po podání žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 20 odst. 2 uvedeného nařízení tento členský stát mimo jiné povinen informovat žadatele písemně v jazyce, jemuž žadatel rozumí, o důsledcích podání další žádosti v jiném členském státě, jakož i o důsledcích přestěhování se z jednoho členského státu do druhého v době, kdy probíhá řízení o určení příslušného členského státu podle tohoto nařízení a je

[22] – Viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 93) a rozsudek H. a R. (bod 64).

[23] – Unijní normotvůrce ostatně tuto skutečnost použil v čl. 20 odst. 4 nařízení Dublin III jako rozhodující kritérium. Tento článek stanoví, že pokud je žádost o mezinárodní ochranu podána v jiném členském státě, než ve kterém se žadatel nachází, je určení příslušného členského státu věcí členského státu, na jehož území se žadatel nachází, který je pak pro účely tohoto nařízení považován za členský stát, u kterého byla podána žádost o mezinárodní ochranu. V tomto případě musí být žadatel písemně informován o této změně a datu, kdy k ní došlo, přičemž tento požadavek v sobě spojuje ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. a) a čl. 4 odst. 2 nařízení Dublin III.

posuzována žádost o mezinárodní ochranu. V této souvislosti mám za to, že příslušné vnitrostátní orgány mohou tohoto žadatele informovat o stavu řízení, jež proti němu zahájily, a o důsledcích podání více žádostí o mezinárodní ochranu v rámci Unie.

90. Dále je dožadující členský stát podle čl. 23 odst. 1 nařízení Dublin III povinen požádat členský stát, který je příslušný v souladu s čl. 20 odst. 5 a čl. 18 odst. 1 tohoto nařízení, o přijetí žadatele zpět ve lhůtách a za podmínek stanovených v uvedeném nařízení. Podle čl. 7 odst. 2 směrnice 2013/33 může dožadující členský stát za účelem zajištění účinnosti řízení o přijetí zpět stanovit místo pobytu žadatele, a podle čl. 13 odst. 2 písm. a) směrnice o řízeních může požadovat, aby se neprodleně nebo ve stanovené době hlásil u příslušných orgánů nebo se k nim dostavil osobně.

91. Konečně, existuje-li vážné nebezpečí útěku, může tento členský stát rozhodnout za účelem zajištění účinnosti řízení o přemístění a s výhradou dodržení práv a záruk přiznaných žadateli o použití donucovacích opatření, jako je zajištění, a to za podmínek stanovených v čl. 8 odst. 3 písm. f) směrnice 2013/33 a čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III.

92. S ohledem na všechny tyto skutečnosti, a zejména na podmínky vedení řízení o přijetí zpět stanovené v čl. 20 odst. 5 nařízení Dublin III a na cíle sledované unijním normotvůrcem považuji za nezbytné, aby bylo v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původních řízeních, prohlášeno první řízení o přijetí zpět za obsoletní.

93. S ohledem na tyto úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že v situaci, kdy se členský stát, na jehož území byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, stane dožádaným státem na základě čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení z titulu dvou řízení o přijetí zpět, která byla postupně zahájena dvěma různými členskými státy ve vztahu k témuž žadateli, musí dožádaný členský stát a první dožadující členský stát prohlásit první řízení o přijetí zpět za obsoletní od okamžiku, kdy dožádaný členský stát přijal druhou žádost o přijetí zpět podanou druhým dožadujícím členským státem, pokud první dožadující členský není schopen přemístit žadatele v souladu s postupy a ve lhůtách stanovených v článku 29 uvedeného nařízení z důvodu odchodu této osoby z jeho území.

B. Ke druhé předběžné otázce položené ve věcech C-323/21 a C-325/21

94. Podstatou druhé předběžné otázky položené ve věcech C-323/21 a C-325/21 předkládajícím soudem Soudnímu dvoru je, zda musí být čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III vykládán v tom smyslu, že v situaci, kdy je ve vztahu k téže osobě zahájeno druhé řízení o přijetí zpět v jiném členském státě, než je členský stát, který vedl první řízení o přijetí zpět, se může žadatel v rámci odvolání proti rozhodnutí o přemístění přijatému druhým dožadujícím členským státem dovolávat uplynutí lhůt stanovených v čl. 29 odst. 1 a 2 tohoto nařízení, a z toho vyplývajícího přenesení příslušnosti.

95. S ohledem na mnou navrhovanou odpověď na první předběžnou otázku mám za to, že není třeba tuto druhou předběžnou otázku zodpovědět.

V. Závěry

96. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené Raad van State (Státní rada, Nizozemsko) ve věcech C-323/21, C-324/21 et C-325/21 odpověděl následovně:

„Článek 29 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států

musí být vykládán v tom smyslu, že

v situaci, kdy se členský stát, na jehož území byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, stane dožádaným státem na základě čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení z titulu dvou řízení o přijetí zpět, která byla postupně zahájena dvěma různými členskými státy ve vztahu k témuž žadateli, musí dožádaný členský stát a první dožadující členský stát prohlásit první řízení o přijetí zpět za obsoletní od okamžiku, kdy dožádaný členský stát přijal druhou žádost o přijetí zpět podanou druhým dožadujícím členským státem, pokud první dožadující členský není schopen přemístit žadatele v souladu s postupy a ve lhůtách stanovených v článku 29 uvedeného nařízení z důvodu odchodu této osoby z jeho území.“